

**FEDERATIE
GROTE
MONUMENTENGEMEENTEN**

Aan:
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Programmadirectie Eenvoudig Beter
Daniella Altman
Plesmanweg 1-6
2597 JG Den Haag

Van: Bestuur van de Federatie Grote Monumentengemeenten

Betreft: Reactie op plannen Omgevingswet in relatie tot erfgoedbeleid

Utrecht, 5 april 2012

Geachte heer, mevrouw,

Graag brengen wij onze eerste reactie op de plannen voor de Omgevingswet onder uw aandacht, mede naar aanleiding van de bijeenkomst van afgelopen maandag in Utrecht.

Omgevingswet algemeen

Dat het wetsvoorstel zich richt op te bereiken doelen en niet op regelzucht is iets wat de Federatie Grote Monumentengemeenten van harte ondersteunt. Ook is het een goede zaak dat erfgoed expliciet onderdeel gaat uitmaken van een transparante, integrale belangenafweging.

Verdeling verantwoordelijkheden

Het bestuur van de Federatie onderschrijft de decentralisatiegedachte, waarbij de meeste verantwoordelijkheid op het gebied van erfgoed(-beleid) op gemeentelijk niveau wordt gelegd. Om hiervan een succes te maken zijn nadere (bestuurlijke, wettelijke en/of financiële) afspraken belangrijk. Dit zien wij als een aandachtspunt, net als een goede wettelijke borging van erfgoedbelang op nationaal niveau als ondersteuning van de particuliere erfgoedzorg en de taakuitvoering op dit gebied door gemeenten.

Verankering erfgoedbescherming in wetgeving

In het bijzonder vragen wij aandacht voor een doelmatige bescherming van erfgoed: datgene beschermen wat beschermingswaardig is, zonder onnodige regeldruk. Nu bestaan er verschillende instrumenten, zoals de Monumentenwet 1988, de gemeentelijke erfgoedverordeningen, bestemmingsplannen en welstandsnota's om bescherming op maat mogelijk te maken. Hoe is dat straks geregeld? En bieden de nieuwe instrumenten zoals de (voor de gemeente niet verplichte) omgevingsvisie, programma en omgevingsverordening voldoende mogelijkheden voor maatwerk, zonder terug te moeten vallen op een sectorale aanpak?

Het laatstgenoemde instrument – het bestemmingsplan – wordt pas zeer recent door veel gemeenten ingezet als middel om cultuurhistorische waarden te

borgen. Verankering van de cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening is zeer actueel en het uitgangspunt van de modernisering van de monumentenzorg. Wij gaan er vanuit dat de daarbij behorende wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening vertaald wordt in de Omgevingswet.

Functioneren WABO

De gemeenten die de Federatie vertegenwoordigt ervaren in de dagelijkse praktijk dat de Wabo, die op 1 oktober 2010 in werking trad, nog steeds geen routine is bij aanvragers en behandelaars en regelmatig vragen oproept. Er wordt door gemeenten hard gewerkt om het systeem en de procedures zo goed mogelijk uit te voeren, maar hier en daar hapert nogal eens wat; met name op het digitale vlak. Wij hopen dat bij de invoering van de Omgevingswet de (digitale) implementatie meer tijd en aandacht krijgt dan bij de Wabo, zodat dit vermeden kan worden.

Normering en verevening schuren met erfgoedbeleid

Bij het opstellen van de Omgevingswet is duidelijk goed gekeken naar de milieuwetgeving. Deze wetgeving kent vanuit de aard van de opgave een ander karakter. Het is de vraag in hoeverre de methodiek van de milieuregelgeving passend is bij de erfgoedopgave. Twee zaken staan daarbij volgens de Federatie in het bijzonder op gespannen voet met een goed erfgoedbeleid: normering en verevening. In deze uitgangpunten wordt voorbij gegaan aan het feit dat erfgoed in hoge mate individueel en uniek is en dat vervanging onmogelijk is. Verlies dat eenmaal is opgetreden kan, in tegenstelling tot natuurwaarden, niet meer worden gecompenseerd of gerepareerd.

Daarnaast is de normering zoals deze geformuleerd is doorgaans gericht op het onderzoek naar waarden en niet naar het *behoud* van die waarden.

Hoe vervolgens het beste met erfgoed kan worden omgegaan lijkt nog onvoldoende geregeld.

Meer dan de som der delen

Met de inachtneming van de bovenstaande aandachtspunten verwacht het bestuur van de Federatie dat de Omgevingswet duidelijk meer wordt dan de som der delen van de te bundelen wetgeving. Graag stelt de Federatie Grote Monumentengemeenten de eigen expertise ter beschikking om een passende oplossing te vinden voor de genoemde aandachtspunten en vervullen wij een rol bij het vervolg van de vormgeving van de wet.

Dit zodat het erfgoedbelang op een goede wijze verankerd kan worden in de nieuwe wet.

De Federatie Grote Monumentengemeenten is een netwerk van de 56 grootste monumentengemeenten in Nederland voor onder meer kennisuitwisseling voor gemeentelijke monumenten-/erfgoedbeleid.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de secretaris, dhr. H.P. Jansen, telefoonnummer 030-286 0285 (team Erfgoed gemeente Utrecht).

E-mail: federatiemonumenten@utrecht.nl.

Met vriendelijke groet,
Het bestuur van de Federatie
Karin Westerink (gemeente Amsterdam), voorzitter

Henk Jansen (gemeente Utrecht), secretaris

